

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

2 V. conuenienti modo fuerit sepultus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Virum conuenienti modo Christus fuerit sepultus.

283.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, non conuenienti modo Christum fuisse sepultum. Sepultura enim eius respondet morti ipsius. Sed Christus fuit passus mortem abiectionis: secundum illud Sapientie 2. Mor- te turpissima condemnemur cum: inconueniens videtur fuisse quod Christo exhibita fuit honorabilis sepultura: in quantum à Magnatibus fuit tumulatus à Ioseph ab Arimathia, qui erat nobilis Decurio (vt habetur Marc. 15.) & à Nicodemo, qui erat princeps Iudeorum: vt habetur Ioan. 3.

2. Preterea, Circa Christum non debuit aliquid fieri, quod esset superfluitatis exemplum. Videtur autem superfluitatis fuisse, quod ad sepeliendum Christum Nicodemus venit ferens mixturam myrrhæ, & aloes, quasi libras centum (vt dicitur Ioan. 19.) præsertim cum mulier præuenerit corpus eius vngere in sepulturam, vt dicitur Marc. 14. Non ergo fuit hoc conuenienter circa Christum factum.

3. Preterea. Non est conueniens vt aliquid factum sibi ipsi sit dissonum: sed sepultura Christi simplex fuit ex vna parte: quia scilicet Ioseph inuoluit corpus eius in sindone munda (vt dicitur Matth. 27.) non autem auro aut gemmis, aut serico, vt Hiero. ibidem dicit: ex alia vero parte videtur fuisse ambigua, in quantum eum cum aromatibus sepelierunt. Ergo videtur, non fuisse conueniens modus sepulture Christi.

4. Preterea. Quæcunque scripta sunt, præcipue de Christo, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt dicitur Roman. 15. Sed quædam scribuntur in Euangelis circa sepulchrum Christi, quæ in nullo videntur ad nostram doctrinam pertinere: sicut quod fuit sepultus in horto, quod in monumento alieno, & nouo, & exciso in petra. Inconueniens ergo fuit modus sepulture Christi.

Sed contra est, quod dicitur Isaia 55. Et erit sepulchrum eius gloriosum.

Respondeo dicendum, quod modus sepulture Christi ostenditur esse conueniens quantum ad tria. Primo quidem quantum ad confirmandam fidem mortis, & resurrectionis ipsius. Secundo, ad commendandam pietatem eorum, qui eum sepelierunt. Vnde Augustinus dicit in 1. de ciuit. Dei: Laudabiliter commemorantur in Euangelio, qui corpus eius de cruce acceptum diligenter, atque honorifice tegendum, sepeliendumque curarunt. Tercio, quantum ad mysterium, per quod informantur illi, qui Christo conspiciuntur in mortem.

Ad primum ergo dicendum, quod circa mortem Christi commendatur patientia, & constantia ipsius, qui mortem est passus: & tanto magis, quanto mors fuit abiectior. Sed in sepultura honorifica consideratur virtus morientis, qui contra intentionem occidentium etiam mortuus honorifice sepelitur: & præfiguratur deuotio fidelium, qui erant Christo mortuo seruituri.

Ad secundum dicendum, quod in hoc, quod Euangelista dicit, Quod sepelierunt eum, sicut mos est Iudeis sepelire (sicut Augustinus dicit super Ioannem) admonuit in huiusmodi officio, quæ mortuis exhibentur, morem cuiuslibet gentis esse seruandum. Erat autem istius gentis consuetudo, vt mortuorum corpora variis aromatibus condirentur, vt diutius seruari possent. Vnde & in tertio de doctrina Christiana dicitur, quod in omnibus talibus, non usus rerum, sed libido vten- tis in culpa est. Et postea subdit, quod in aliis personis plerumque flagitium est. in diuina vel prophetica persona maxime cuiusdam rei signum est. Myrrha enim, & aloes propter suam amaritudinem significant penitentiam, per quam aliquis in seipso Christum conseruat absque corruptione peccati: odor autem aromatum significant bonam famam.

Fr. Suarez. tom. 2.

Ad tertium dicendum, quod myrrha, & aloes adhibebantur corpori Christi, vt immune à corrupti- ne ser- uaretur, quod videbatur ad quandam necessitatem perti- nere. Vnde datur nobis exemplum, quod licet possumus aliquibus pretiosis vt medicinaliter pro necessitate nostri corporis conseruandi. Sed inuolutio corporis pertinebat ad solam quandam decentiam honestatis: & in talibus sim- plicibus debemus esse contenti. Per hoc tamen significaba- tur (vt Hieronymus dicit) quod ille in sindone munda inuol- uit Iesum, qui mente pura eum suscepit. Et hinc, vt Beda di- cit super Marcum. Ecclesie mos obtinuit, vt sacrificium alta- ris non in serico, neque in panno tincto, sed in lino terre no celebraretur: sicut corpus Domini est in sindone munda sepul- tum.

Ad quartum dicendum, quod Christus sepelitur in hor- to, ad significandum, quod per mortem & sepulturam ip- sius, liberamur à morte, quam incurrimus per peccatum. Ade in horto paradysi commissum. Ideo autem Saluator in aliena ponitur sepultura (vt Augustinus dicit in quodam sermone) quia pro aliorum moriebatur salute: sepulchrum autem mortis est habitaculum. Per hoc etiam considerari potest paupertatis abundantia pro nobis suscepta: nam qui domum in vita non habuit, post mortem quoque in alieno sepulchro reconditur, & nudus existens à Ioseph cooperitur. In nouo autem ponitur monumento (vt Hiero- nymus dicit) ne post resurrectionem, ceteris corporibus re- manentibus, surrexisse alius fingeretur. Potest autem & Bed cap. nouum sepulchrum, Mariæ virginalem vterum demonstra- re. Per hoc etiam datur intelligi, quod per Christi sepul- turam omnes innouamur, morte & corruptione destru- ctis.

In monumento autem exciso in petra conditus est (vt Hieronymus dicit) ne sex multis lapidibus adificatum fuis- set, tumuli fundamentis suffosis ablatus furto diceretur. Vnde & saxum magnum, quod appositum fuit, ostendit quod non absque auxilio plurimorum sepulchrum potuisset referari. Si etiam sepultus fuisset in terra, dicere poterant, Suffoderunt terram, & furati sunt eum: sicut Augustinus di- cit. Significatur autem mystice per hoc (vt Hilarius dicit) quod per Apostolorum doctrinam in peccatis duritia Genti- lis quodam doctrina opere excisum Christus infertur, ru- de scilicet, ac nouum, & nullo antea ingressu timori Dei perueniunt. Et quia nihil præter eum oportet in peccata no- stra penetrare, lapis ostio aduoluitur. Et sicut Origenes dicit, non fortuito scriptum est, quod Ioseph inuoluit cor- pus Christi sindone munda, & posuit in monumento no- uo, & quod aduoluit lapidem magnum: quia omnia, quæ sunt circa corpus Iesu, munda sunt, & noua, & valde magna.

COMMENTARIVS.

Itera est clara, & de re ipsa nonnulla dicemus di- sputatione sequenti. Solum est hic annotandus locus ille Ioannis 19. quem D. Tho. attingit in solut. ad 2. In quo dicitur, Nicodemum adduxisse quasi libras centum confectionis myrrhæ & aloes. Quia non solum superfluum (vt D. Thom. argumentatur) verum etiam incredibile apparet, tot libras vnguenti in vnus corporis vnctione fuisse consumptas. Propter quod aliqui existimarunt libram eo loco non significare mensuram ponderis, sed nummi: vt sensus sit, ad vngendum Christum adductum esse vnguentum, quod centum libris fuerat comparatum. Sed hæc expositio non placet: tum quia non quadrat contextui: tum etiam quia non soluit difficultatem. Nam centum libræ argenti etiam videri potest nimia quantitas pecuniæ. Adde, nomen libræ in ea si- gnificatione, pro quantitate, & mensura pecuniæ non esse admodum generale, sed in paucis nationi-

Super illud
Matth. 27.
tom. 9.
Beda in præ-
dictum ver-
Marc. 14.
secund. ord.
Beda, non
procul à fin.

Ser. 2. in vi-
gi. Pasche
qui est 153.
in ordine
post mod.
tom. 10.

Super hoc
verb. Matt.
27. tom. 9.
& Bed cap.
94. super
Lucam.

Super hoc
verb. Matt.
27. tom. 9.
& Beda super
Lucam.
In vig. Pa-
sche in ser. 2.
à me to. 10.
Hilar. cano.
ult. in Mat.
nō multum
procul à fin.
Hom. 35 in
Matth. in
ult. fol. 60.
tom. 3.

Dubium:
circa testi-
monium
Ioann. 19.

Ni z bu

Tract. 126.
in Euangel.
Ioan. à medi-
tom. 9.

Lib. 3. c. 12.
parum à
principio,
tom. 3. eodem
loco nunc
dicto.

Medin.

Responso.
Nicomemus
magnifice
Christi cor-
pus aroma-
tibus condi-
ac sepelis.

bus usurpari. Vnde neq. ad Latinos antiquos fuit in A-
vfu in ea significatione, neque in Scriptura sacra re-
peritur. Dicunt ergo alij illas libras fuisse minoris
quantitatis, quam sint nostræ: & Medina hic asserit
fortasse apud Iudæos libram vnciam fuisse. Sed non
oportet hoc dicere sine fundamento. Nam licet ve-
rum sit non omnem libram easdem vncias habere,
tamen certum est quamlibet pluribus vnciis con-
stare, & frequentius constituisse duodecim.

Dicendum est ergo, Nicodemum fuisse virum di-
uitem, nobilem ac potentem, & (vt Chrysostomus
ait homilia 84. in Ioannem) voluisse sepelire Iesum,
non vt reum, sed magnifice, tanquam magnum ali-
quem, atque admirandum virum, & ideo magnam
copiam myrrhæ, ac aloes attulisse, vt Christi corpus
conderetur, siue tota illa quantitas consumpta fue-
rit in illa vñctione (hoc enim Euangelistæ non expri-
munt) siue non solum corpus, sed etiam locum, ac
pauimentum sepulchri eo liquore perfuderit, i de-
nim fieri etiam potuit, quamuis scriptum non sit.

ARTICVLVS III.

*Virum corpus Christi fuerit in sepulchro incinera-
tum.*

284.
Infra q. 53.
art. 1 co. 5.
ad 1. 3. di.
21 q. 1 art. 2.
5 q. 3 art.
1 ad 1. 5. o.
pust. 3 c. 341.
Ep. 60 c.
20. co. 2.

tertium sic proceditur. Videtur, quod
corpus Christi in sepulchro fuerit incinera-
tum. Sicut enim mors est pena peccati pri-
mi parentis, ita etiam & incineratio: di-
ctum est enim primo homini post peccatū.
Pulvis es, & in puluerem reuerteris: vt dicitur Genes. 3. Sed
Christus mortem sustinuit, vt nos a morte liberaret. Ergo et-
iam incinerari debuit corpus eius, vt nos ab incineratione li-
beraret.

2. Præterea. Corpus Christi fuit eiusdem naturæ cum
corporibus nostris. Sed corpora nostra statim post mortem re-
solui incipiunt, & ad putredinem disponuntur: quia exha-
lante calido naturali, superuenit calor extraneus, qui putre-
factionem causat. Ergo videtur, quod similiter in corpore
Christi acciderit.

3. Præterea. Sicut dictum est, Christus sepeliri voluit, vt
daret hominibus spem resurgendi etiam de sepulchro. Ergo et-
iam incinerationem pati debuit, vt spem resurgendi incinera-
tis post incinerationem daret.

Sed contra est, quod in Psal. 5 dicitur. Non dabis sanctum
tuum videre corruptionem. Quod Damas exposit in lib. 3. de
Corruptione, quæ est per resolutionem in elementa.

Respondeo dicendum, quod non fuit conueniens corpus
Christi putrescere, vel quocumq. modo incinerari: quia putre-
factio cuiuscumq. corporis provenit ex infirmitate naturæ il-
lius corporis, quæ non potest amplius corpus continere in vnum.

Mors autem Christi (sicut supra dictum est) non debuit esse
ex naturæ infirmitate, ne crederetur non esse voluntaria: &
ideo non ex morbo, sed ex passione illata voluit mori, cui se ob-
tulit sponte. Et ideo Christus, ne mors eius naturæ infirmitati
adscriberetur, noluit corpus suum qualitercunque putrescere,
aut qualitercunque resolui: sed ad ostensionem virtutis diui-
næ voluit corpus illud incorruptum permanere. Vnde Chryso-
stomus dicit, quod viventibus aliis hominibus, his scilicet qui egerunt
strenue, ardent propria gesta: his autem pereuntibus, pere-
unt. Sed in Christo est totum contrarium: nam ante crucem
stratio quod omnia sunt mæsta & infirma: vt autem crucifixus est, omnia
Christus sit clariora sunt facta, vt noscatur non parum hominem crucifi-
xum.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus cum non esset
subiectus peccato, neque morti erat obnoxius, neque incinera-
tionis: voluntarie tamen mortem sustinuit propter nostram
salutem, secundum rationes supra dictas. Si autem corpus eius
fuisse putrefactum vel resolutum, magis hoc fuisset in detrimen-

tum salutis humanæ, dum non crederetur in eo esse virtus di-
uina. Vnde ex persona eius in Psal. 29. dicitur. Quæ utilitas
in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? quasi di-
cat: Si corpus meum putrescat, perdetur effusus sanguinis vir-
litas.

Ad secundum dicendum, quod corpus Christi quantum ad
conditionem naturæ passibile putrefactibile fuit: licet non
quantum ad meritum putrefactionis, quod est peccatum. Sed
virtus diuina corpus Christi a putrefactione præseruauit, sicut
& resuscitauit a morte.

Ad tertium dicendum, quod Christus de sepulchro resur-
rexit virtute diuina, quæ nullis terminis coarctatur. Et ideo
hoc, quod a sepulchro surrexit, sufficiens argumentum fuit:
quod homines erant resuscitandi virtute diuina, non solum
de sepulchris, sed etiam de quibuscumque cineribus.

COMMENTARIVS.

Respondet D. Thomas negando Christi corpus in
sepulchro in cineres redactum esse. Quæ assertio
certa est secundum fidem, quam D. Thomas in argu-
mento, Sed contra, probat verbis Psal. 15. Non dabis
sanctum tuum videre corruptionem. Quæ cum Damasce-
no libro 3. de fide capite 28. de Christo interpretatur, Psal. 15.
& de corruptione, non hominis per mortem, sed
humani corporis iam mortui per putrefactionem,
& resolutionem in elementa. Quæ est expositio om-
nium Patrum in illum locum, Augustini, Hierony-
mi, Basilij, & Theodoret. Et omnino certum est
hunc esse proprium, ac literalem sensum, cum Pe-
trus Acto. secundo, ita sit hunc locum interpretatus.
Propheta (inquit) cum esset, & sciret, quatiue iurando
iurasset illi Deus, de fructu lumbi eius sedere super sedem
eius, providens loquutus est de resurrectione Christi, quia
neque derelictus est in inferno, nec caro eius vidit corruptio-
nem. Eodem modo exposuit hunc locum Paul. Acto.
decimotertio. Vbi probat non posse de Dauide in-
telligi. Dauid enim (inquit) in sua generatione cum admi-
nistrasset, voluntate Dei dormiuit, & appositus est ad Pa-
tres suos, & vidit corruptionem: quem verò Deus suscitauit,
non vidit corruptionem. Ex quibus etiam testimoniis
evidenter colligitur, sermonem esse de prædicta cor-
ruptione corporis iam mortui: tum quia loquens
Paulus de Dauide hæc condistinguit, dicens eum &
mortuum esse, & vidisse corruptionem: Tum quia
loquens de Christo, & supponit eum mortuum esse,
cum surrexisse affirmet, & negat vidisse corrup-
tionem.

Ratio præterea quæ D. Thomas confirmat asser-
tionem, est optima. Summa eius est. Quia sicut non
decurrit Christum corporis morbis, & infirmitatibus
subiacere, aut ex agitudine mori, ne videretur hæc
necessitate potius naturæ, quam voluntate pati, ita
non decuit post mortem pati corruptionem, ne mors
eius naturæ infirmitati adscriberetur. Et in solutio-
ne ad primum addit rationem aliam. Nam Christus
mortem assumpsit propter nostram vtilitatem, cor-
poris autem mortui corruptio non erat nobis neces-
saria, aut vtilis, quia per illam nec mereri iam pote-
rat, nec satisfacere, quin potius posset esse nobis im-
pedimento, si propter huiusmodi corruptionem cor-
poris, quispiam aut de veritate voluntariæ mortis,
resurrectionisve, aut de virtute diuinitatis illi cor-
pori coniunctæ dubitaret. Atq. in hunc modum in-
terpretatur illud Psal. 29. Quæ utilitas in sanguine meo,
dum descendo in corruptionem? id est, si descendero, seu
si corpus meum putrescat, impeditur fructus, & v-
tilitas sanguinis effusi. Quo sensu interpretantur et-
iam hæc verba, Augustinus, & Hieronymus. Et est satis
accommodatus sensus, quāuis spiritalis magis, quam
literalis videatur. Tertia coniectura, & satis literalis
addi potest. Quia cum corpus Christi paulo post esset
suscitandum, non oportuit eum in cinerem redigi.

Vt enim

Christi cor-
pus in sepul-
chro non est
in cineres
reductum.

August.
Hieronym.
Basil.
Theodor.
Act. 3.

art. 1 huius
quæst.

lib. 3. critico.
fid. c. 18.

q. præc. art. 1.
ad 2.

In 179. qui
dicitur, ad-
uersus genti-
les demon-
stratio quod
omnia sunt
mæsta & infirma:
Christus sit
clariora sunt
facta, vt noscatur
non parum
hominem crucifi-
xum.

Psalm. 29.

August.
Hieronymus.